מחזור יום כיפור עדות המזרח — פתיחת אליהו

אחר המזמורים של תיקון לאה המנהג לומר פתיחת אליהו (בא״ח וישלח י״ב)

וִיהִי ׀ נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ׃

פְּתַח אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא זָכוּר לְטוֹב וְאָמַר: רִבּוֹן עָלְמִין דְּאַנְתְּ הוּא חָד וְלָא בְּחִשְׁבָּן. אַנְתְּ הוּא עִלָּאָה עַל־כָּל־עִלָּאִין סְתִימָא עַל־כָּל־סְתִימִין. לֵית מַחֲשָׁבָה תִּפִיסָא בָךְ כְּלָל: אַנְתְּ הוּא דְאַפֵּקְתְּ עֶשֶׂר תִּקוּנִין וְקָרֵינָן לוֹן עֶשֶׂר סְפִירָן. לְאַנָהָגָא בְּהוֹן עָלְמִין סְתִימִין דְּלָא אִתְגַּלְיָן וְעָלְמִין דְּאִתְגַּלְיָן. וּבְהוֹן אִתְכַּסְיָאַת מִבְּנֵי נָשָׁא. וְאַנְתְּ הוּא דְּקָשִׁיר לוֹן וּמְיַחֵד לוֹן: וּבְגִין דְּאַנְתְּ מִלְּגָאו. כָּל־מָאן דְּאַפְרִישׁ חַד מִן חַבְרֵיהּ מֵאִלֵּין עֶשֶׂר אִתְחַשִּׁיב לֵיהּ כְּאִלּוּ אַפְרִישׁ בֵּהּ: וְאִלֵּין עֶשֶׂר סְפִירָן אִנּוּן אָזְלִין כְּסִדְרָן. חַד אָרִיךְ וְחַד קָצֵר וְחַד בֵּינוֹנִי: וְאַנְתְּ הוּא דְאַנְהִיג לוֹן. וְלֵית מָאן דְּאַנְהִיג לָךְ. לָא לְעֵלָּא וְלָא לְתַתָּא וְלָא מִכָּל־סִטְרָא. לְבוּשִׁין תַּקַּנְתְּ לוֹן דְּמִנַּיְהוּ פָּרְחִין נִשְׁמָתִין לְבְנֵי נָשָׁא: וְכַמָּה גוּפִין תַּקַּנְתְּ לוֹן דְּאִתְקְרִיאוּ גוּפָא לְגַבֵּי לְבוּשִׁין דְּמִכַּסְיָן עֲלֵיהוֹן: וְאִתְקְרִיאוּ בְּתִקוּנָא דָּא. חֻסֶּד דְּרוֹעָא יְמִינָא. גְּבוּרָה דְּרוֹעָא שְׂמָאלָא. תִּפְאֶרֶת גּוּפָא. נֶצַח וְהוֹד תְּרֵין שׁוֹקִין. יְסוֹד סְיוּמָא דְּגוּפָא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת פֶּה תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה קָרֵינָן לָהּ. חָכְמָה מוֹחָא אִיהִי מַחֲשָׁבָה מִלְּגָאו. בִּינָה לִבָּא וּבָהּ הַלֵּב מֵבִין. וְעַל אִלֵּין תְּרֵין כְּתִיב הַנִּסְתָּרוֹת לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ. כֶּתֶר עֶלְיוֹן אִיהוּ כֶּתֶר מַלְכוּת. וְעָלֵיהּ אִתְמַר מַגִּיד מֵרֵאשִׁית אַחֲרִית. וְאִיהוּ קַרְקַפְתָּא דְתִפְלִּי: מִלְּגָאו אִיהוּ [אוֹת] יו״ד [וְאוֹת] הֵ״א [וְאוֹת] וָא״ו [וְאוֹת] הֵ״א דְּאִיהוּ אָרֹךְ אֲצִילוּת. אִיהוּ שַׁקִּיוּ דְּאִילָנָא בִּדְרוֹעוֹי וַעֲנָפוֹי. כְּמַיָּא דְּאַשְׁקֵי לְאִילָנָא וְאִתְרַבֵּי בְּהַהוּא שַׁקִּיוּ:

רִבּוֹן עָלְמִין אַנְתְּ הוּא עִלַּת הָעִלּוֹת וְסִבַּת הַסִּבּוֹת דְּאַשְׁקֵי לְאִילָנָא בְּהַהוּא נְבִיעוּ. וְהַהוּא נְבִיעוּ אִיהוּ כְּנִשְׁמְתָא לְגוּפָא דְּאִיהִי חַיִּים לְגוּפָא: וּבָהּ לֵית דְּמְיוֹן וְלֵית דְּיוּקְנָא (דְּגוּפָא) מִכָּל־מַה־דִּלְגַאו וּלְבַר. וּבָרָאתְ שִׁמְיָא וְאַרְעָא. וְאַפֵּקְתְּ מִנְּהוֹן שִׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא וְכוֹכְבַיָּא וּמַזָּלֵי. וּבְאַרְעָא אִילָנִין וּדְשָׁאִין וְגִנְּתָא דְעֵדֶן וְעִשְׂבִּין וְחֵיוָן וְעוֹפִין וְנוּנִין וּבְעִירִין וּבְנֵי נָשָׁא. לְאִשְׁתְּמוֹדָעָא בְּהוֹן עִלָּאִין וְאֵיךְ יִתְנַהֲגוּן בְּהוֹן עִלָּאִין וְתַתָּאִין. וְאֵיךְ אִשְׁתְּמוֹדָעָן מֵעִלָּאֵי וְתַתָּאֵי וְלֵית דְּיָדַע בָּהּ כְּלָל. וּבַר מִנָּךְ לֵית יְחוּדָא בְּעִלָּאֵי וְתַתָּאֵי. וְאַנְתְּ אִשְׁתְּמוֹדָע אָדוֹן עַל־כֹּלָּא: וְכָל־סְפִירָן כָּל־חַד אִית לֵיהּ שֵׁם יְדִיעַ. וּבְהוֹן אִתְקְרִיאוּ מַלְאָכַיָּא. וְאַנְתְּ לֵית לָךְ שֵׁם יְדִיעַ. דְּאַנְתְּ הוּא מְמַלֵּא כָּל־שְׁמָהָן וְאַנְתְּ הוּא שְׁלִימוּ דְּכֻלְּהוּ: וְכַד אַנְתְּ תִּסְתַּלָּק מִנְּהוֹן. אִשְׁתְּאָרוּ כֻּלְּהוּ שְׁמָהָן כְּגוּפָא בְלָא נִשְׁמָתָא: אַנְתְּ הוּא חַכִּים וְלָאו בְּחָכְמָה יְדִיעָא. אַנְתְּ הוּא מֵבִין וְלָאו מִבִּינָה יְדִיעָא. לֵית לָךְ אֲתָר יְדִיעָא. אֶלָּא לְאִשְׁתְּמוֹדָעָא תָּקְפָּךְ וְחֵילָךְ לְבְנֵי נָשָׁא. וּלְאַחְזָאָה לוֹן אֵיךְ אִתְנְהִיג עָלְמָא בְּדִינָא וּבְרַחֲמֵי דְּאִנּוּן צַדֶּק וּמִשְׁפָּט כְּפוּם עוֹבָדֵיהוֹן דִּבְנֵי נָשָׁא: דִּין אִיהוּ גְּבוּרָה. מִשְׁפָּט עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. צֶדֶק מַלְכוּתָא קַדִּישָׁא. מְאֹזְנֵי צֶדֶק תְּרֵין סַמְכֵי קְשׁוֹט. הֵין צֶדֶק אוֹת בְּרִית. כֹּלָּא לְאַחְזָאָה אֵיךְ אִתְנְהִיג עָלְמָא: אֲבָל לָאו דְּאִית לָךְ צֶדֶק יְדִיעָא דְּאִיהוּ דִּין. וְלָאו מִשְׁפָּט יְדִיעָא דְּאִיהוּ רַחֲמֵי. וְלָאו מִכָּל־אִלֵּין מִדּוֹת כְּלָל: קוּם רִבּי שִׁמְעוֹן וְיִתְחַדְּשׁוּן מִלִּין עַל־יְדָךְ, דְּהָא רְשׁוּתָא אִית לָךְ לְגַלָּאָה רָזִין טְמִירִין עַל־יְדָךְ, מַה דְּלָא אִתְיְהִב רְשׁוּ לְגַלָּאָה לָשׁוּם בַּר־נָשׁ עַד כְּעָן:

קָם רַבִּי שִׁמְעוֹן פָּתַח וְאָמַר, לְךָ יְהוָה הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי־כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְהוָה הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל ׀ לְרֹאשׁ, עִלָּאִין שִׁמְעוּ אִינּוּן דְּמִיכִין דְּחֶבְרוֹן, וְרַעְיָא מְהֵימְנָא אִתְעָרוּ מִשְׁנַתְכוֹן, הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שׁוֹכְנֵי עָפָר, אִלֵּין אִינּוּן צַדִּיקַיָּא דְּאִינּוּן מִסִּטְרָא דְּהַהִיא דְּאִתְמַר בָּהּ אֲנִי יְשֵׁנָה וְלִבִּי עֵר, וְלָאו אִינּוּן מֵתִים, וּבְגִין דָּא אִתְמַר בְּהוֹן הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ וְכוּ׳, רַעְיָא מְהֵימְנָא, אַנְתְּ וַאֲבָהָן הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ לְאִתְעָרוּתָא

דִּשְׁכִינְתָּא, דְּאִיהִי יְשֵׁנָה בְּגָלוּתָא, דְּעַד כְּעַן צַדִּיקַיָּא כָּלְהוּ דְּמֵיכִין וְשִׁנְתָּא בְּחוֹרֵיהוֹן: מִיַּד יְהֵיבַת שְׁכִינְתָּא תְּלָת קָלִין לְגַבֵּי רַעְיָא מְהֵימְנָא, וְיֵימָא לֵיהּ קוּם רַעְיָא מְהֵימְנָא, דְּהָא עָלָךְ אִתְמַר קוֹל ו דּוֹדִי דוֹפֵק לְגַבָּאי בְּאַרְבַּע אַתְוָן דִּילֵיהּ, וְיֵימָא בְּהוֹן, פִּתְחִי־לִי אֲחֹתִי רַעְיָתִי יוֹנָתִי תַּמָּתִי, דְּהָא תַּם־עֲוֹנֵךְ בַּת־צִיּוֹן, לָא יוֹסִיף לְהַגְלוֹתֵךְ: שֶׁרְאשִׁי נִמְלָא־טָל, מַאי נִמְלָא טָל, אֶלָּא אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אַנְתְּ חָשַׁבְתְּ דְּמִיּוֹמָא דְאִתְחָרַב בֵּי מַקְדְּשָׁא דְּעָאלְנָא בְּבֵיתָא דִילִי, וְעָאלְנָא בְיִשּׁוּבָא, לָאו הָכִי, דְּלָא עָאלְנָא כָּל זִמְנָא דְאַנְתְּ בְּגָלוּתָא, הֲרֵי לְךְ סִימָנָא, שֶׁרְאשִׁי נִמְלָא־טָל, הֵ״א שְׁכִינְתָּא בְּגָלוּתָא, שְׁלִימוּ דִילָהּ וְחַיִּים דִילָהּ אִיהוּ טַ״ל, וְדָא אִיהוּ [אוֹת] יוֹ״ד [וְאוֹת] הֵ״א [וְאוֹת] וָא״ו, וְהֵ״א אִיהִי שְׁכִינְתָּא דְּלָא מֵחָשְׁבָן טָ״ל, אֶלָּא [אוֹת] יוֹ״ד [וְאוֹת] הֵ״א [וְאוֹת] וָא״ו, דִּסְלִיקוּ אַתְוָן לְחָשְׁבָן טָ״ל, דְּאִיהִי מַלְיָא לִשְׁכִינְתָּא מִנְּבִיעוּ דְכָל־מְקוֹרִין עִלָּאִין, מִיַּד קָם רַעְיָא מְהֵימְנָא, וַאֲבָהָן קַדִּישִׁין עִמֵּיהּ, עַד כָּאן רָזָא דְיִחוּדָא. בָּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן ו וְאָמֵן:

יְהֵא רַעֲוָא מִן קֳדָם עַתִּיקָא קַדִּישָׁא דְכָל־קַדִּישִׁין. טְמִירָא דְכָל־טְמִירִין סְתִימָא דְכֹלָּא דְּיִתְמְשָׁךְ טַלָּא עִלָּאָה מִגֵּיהּ לְמַלְיָא רִישֵׁיהּ דְּזְעֵיר אַנְפִּין וּלְהַטְיִיל לַחֲקַל תַּפּוּחִין קַדִּישִׁין בִּנְהִירוּ דְּאַנְפִּין בְּרַעֲוָא וּבְחֶדְוָתָא דְכֹלָּא. וְיִתְמְשָׁךְ מִן קֳדָם עַתִּיקָא קַדִּישָׁא דְכָל־קַדִּישִׁין טְמִירָא דְכָל־טְמִירִין סְתִימָא דְכֹלָּא רְעוּתָא וְרַחֲמֵי חִנָּא וְחִסְדָּא בִּנְהִירוּ עִלָּאָה בִּרְעוּתָא וְחֶדְוָא עָלַי וְעַל־כָּל־בְּנֵי בֵיתִי וְעַל־כָּל־הַנִּלְוִים אֵלַי וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֵּיהּ. וְיִפְרְקִינָן מִכָּל־עַקְתִין בִּישִׁין דְּיֵיתוּן לְעָלְמָא וְיַזְמִין וְיִתְיְהִיב לָנָא וּלְכָל־נַפְשָׁתָנָא חִנָּא וְחִסְדָּא וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וְרַחֲמֵי מִן קֳדָמֵיהּ. אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן אָמֵן וְאָמֵן:

אחר פתיחת אליהו זכור לטוב יאמרו מאמר רבי שמעון בר יוחאי הכתוב בזוהר הקדוש פרשת נח דף ס״ה ופקודי דף רס״ה: (בא״ח וישלח י״ב) אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן: אֲרִימִית יָדַאי בִּצְלוֹתִין לְעֵלָּא, דְּכַד רְעוּתָא עִלָּאָה לְעֵלָּא לְעֵלָּא קַיְמָא עַל הַהוּא רְעוּתָא דְּלָא אִתְיְדַע וְלָא אִתְפַּס כְּלָל לְעָלְמִין, רֵישָׁא דְסָתִים יַתִּיר לְעֵלָּא, וְהַהוּא רֵישָׁא אַפִּיק מָאי דְּאַפִּיק וְלָא יְדִיעַ, וְנָהִיר מָאי דְּנָהִיר כֹּלָּא בִּסְתִימוּ, רְעוּ דְּמַחֲשָׁבָה עִלָּאָה לְמִרְדַּף אֲבַתְרֵיהּ וּלְאִתְנַהֲרָא מִנֵּיהּ. חָד פְּרִיסוּ אִתְפְּרִיס, וּמִגּוֹ הַהוּא פְּרִיסָא בִּרְדִיפוּ דְּהַהִיא מַחֲשָׁבָה עִלָּאָה מָטֵי וְלָא מָטֵי, עַד הַהוּא פְּרִיסָא נָהִיר מָאי דְּנָהִיר, וּכְדֵין הַהוּא מַחֲשָׁבָה עִלָּאָה נָהִיר בִּנְהִירוּ סְתִים דְּלָא יְדִיעַ, וְהַהוּא מַחֲשָׁבָה לָא יָדַע, כְּדֵין בָּטַשׁ הַאי נְהִירוּ דְּמַחֲשָׁבָה דְּלָא אִתְיְדַע בִּנְהִירוּ דְּפַרְסָא דְּקַיְמָא דְּנָהִיר מִמָּה דְּלָא יְדִיעַ וְלָא אִתְיְדַע וְלָא אִתְגַּלְיָא, וּכְדֵין דָּא נְהִירוּ דְּמַחֲשָׁבָה דְּלָא אִתְיְדַע בָּטַשׁ בִּנְהִירוּ דִּפְרִסָא וְנַהֲרִין כַּחֲדָא, וְאִתְעֲבִידוּ תִּשְׁעָה הֵיכָלִין. וְהֵיכָלִין לָאו אִנּוּן נְהוֹרִין, וְלָאו אִנּוּן רוּחִין, וְלָאו אִנּוּן נִשְׁמָתִין, וְלָא אִית מָאן דְּקַיְמָא בְּהוּ. רְעוּתָא דְּכָל־תִּשְׁעָה נְהוֹרִין דְּקַיְמֵי כֻּלְּהוּ בְּמַחֲשָׁבָה, דְּאִיהוּ חָד מִנַּיְהוּ בְּחוּשְׁבָּנָא, כֻּלְּהוּ לְמִרְדַּף בַּתְרֵיהוּ, בְּשַׁעְתָּא דְּקַיְמֵי בְּמַחֲשָׁבָה וְלָא מִתְדַּבְקָן וְלָא אִתְיְדָעוּ, וְאִלֵּין לָא קַיְמֵי לָא בִּרְעוּתָא וְלָא בְּמַחֲשָׁבָה עִלָּאָה תַּפְסִין בָּהּ וְלָא תַּפְסִין, בְּאִלֵּין קַיְמֵי כָּל־רָזֵי דִּמְהֵימְנוּתָא. וְכָל־אִנּוּן נְהוֹרִין מֵרָזָא דְמַחֲשָׁבָה עִלָּאָה וּלְתַתָּא, כֻּלְּהוּ אִקְרוּן אֵין סוֹף. עַד הָכָא מָטוּ נְהוֹרִין, וְלָא מָטוּ וְלָא אִתְיְדָעוּ, לָאו הָכָא רְעוּתָא וְלָא מַחֲשָׁבָה כַּד נָהִיר מַחֲשָׁבָה וְלָא אִתְיְדַע מִמָּאן דְּנָהִיר, כְּדֵין אִתְלַבַּשׁ וְאַסְתִּים גּוֹ בִינָה, וְנָהִיר לְמָאן דְּנָהִיר, וְאָעִיל דָּא בְדָא, עַד דְּאִתְכְּלִילוּ כֻּלְּהוּ כַּחֲדָא. וּבְרָזָא דְקִרְבָּנָא כַּד סָלִיק, כֹּלָּא אִתְקְשַׁר דָּא בְדָא, וְנָהִיר דָּא בְדָא, כְּדֵין קַיְמֵי כֻּלְּהוּ בִּסְלִיקוּ וּמַחֲשָׁבָה אִתְעַטָּר בְּאֵין סוֹף. הַהוּא נְהִירוּ דְּאִתְנְהִיר מִנֵּיהּ מַחֲשָׁבָה עִלָּאָה (דְּלָא אִתְיְדַע בָּהּ כְּלָל) אִקְרֵי אֵין סוֹף, דְּמִנֵּיהּ אִשְׁתַּכַּח וְקַיְמָא וְנָהִיר לְמָאן דְּנָהִיר, וְעַל דָּא כֹּלָּא קָאִים. זַכָּאָה חוּלָקֵיהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא בְּעָלְמָא דֵּין וּבְעָלְמָא דְאָתֵי: